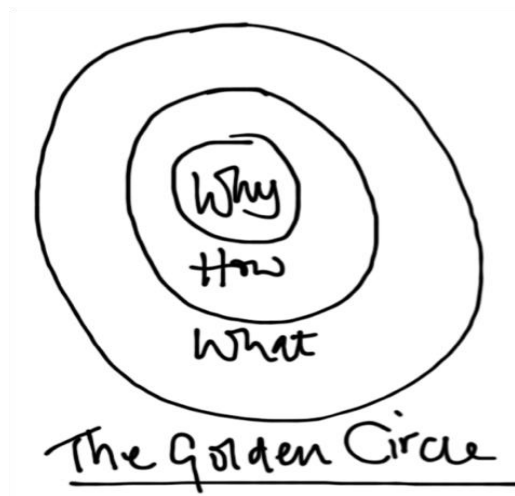

Avans kiest voor blended learning

Waarom, hoe en wat?

Inleiding

Dit document behandelt zoals de titel en de ondertitel al doen vermoeden het waarom, het hoe en het wat van blended learning bij Avans. Het is bedoeld als informatiebron om snel kennis te maken met het begrip 'blended learning' en wat je ermee kunt in het onderwijs. De tekst is opgesteld door de leden van de werkgroep Blended Learning van het LIC. Als structuur hebben we de drie vragen uit de veel geprezen Golden Circle van Simon Sinek gekozen.

HET WAAROM

Waarom kiest Avans voor blended learning?

Het sluit aan bij onze ambitie

Er zijn meerdere redenen om voor blended learning te kiezen. Om te beginnen, omdat het perfect aansluit bij onze ambitie om het verschil te maken. Onze collegevoorzitter Paul Rüpp vertelt in deze video hoe wij dat doen.

Een passage uit de video:

"Onze studenten doen *real life* ervaringen op. Zij vinden de praktijkopdrachten fantastisch! Als de opdracht voor school is, zoals onze studenten dat noemen, dan is menigeen met een 6-je tevreden. Maar als onze studenten een probleem mogen oplossen waarmee de buitenwereld echt worstelt dan staan de eersten om zeven uur 's morgens voor de deur en 's avonds om elf uur moeten we de laatste het gebouw uitzetten."

Wij willen met andere woorden onze studenten uitdagen. We willen ze activeren en motiveren om het beste uit zichzelf te halen. Uit de motivatietheorie kennen we de factoren die studenten motiveren om te presteren. Studenten hebben keuzevrijheid en voelen zich competent bij de uitvoering. Ze vinden de taak betekenisvol en hebben het gevoel dat ze impact hebben; dat ze echt iets kunnen bijdragen en het verschil kunnen maken.

We kunnen studenten niet dwingen om gemotiveerd te zijn. We kunnen wel de omstandigheden creëren die motivatie verhogend werken. Blended learning kan hierbij helpen. Niet alleen om ze te motiveren door meer keuzes aan te bieden, maar ook in de ontwikkeling van hun zelfstandigheid, maar ook door ze meer eigenaar te laten zijn van hun eigen leerproces. Minder afhankelijk van de school of de docent. Daar gaat de volgende TedTalk van Monique Markoff van de Stanford University. Haar vragen: Stel dat iedere student een eigen docent heeft? Hoe kunnen computers helpen om die situatie te benaderen?

In haar TedTalk probeert Monique Markoff de toehoorders enthousiast te maken over de potentie van blended learning. Volgens Markoff zijn kostenbesparing en het klaarstomen van onze studenten voor de 21^e eeuw geen goede redenen om met blended learning aan de slag te gaan. De beste reden is dat het studenten helpt bij het leren. Het helpt docenten om effectiever te zijn.

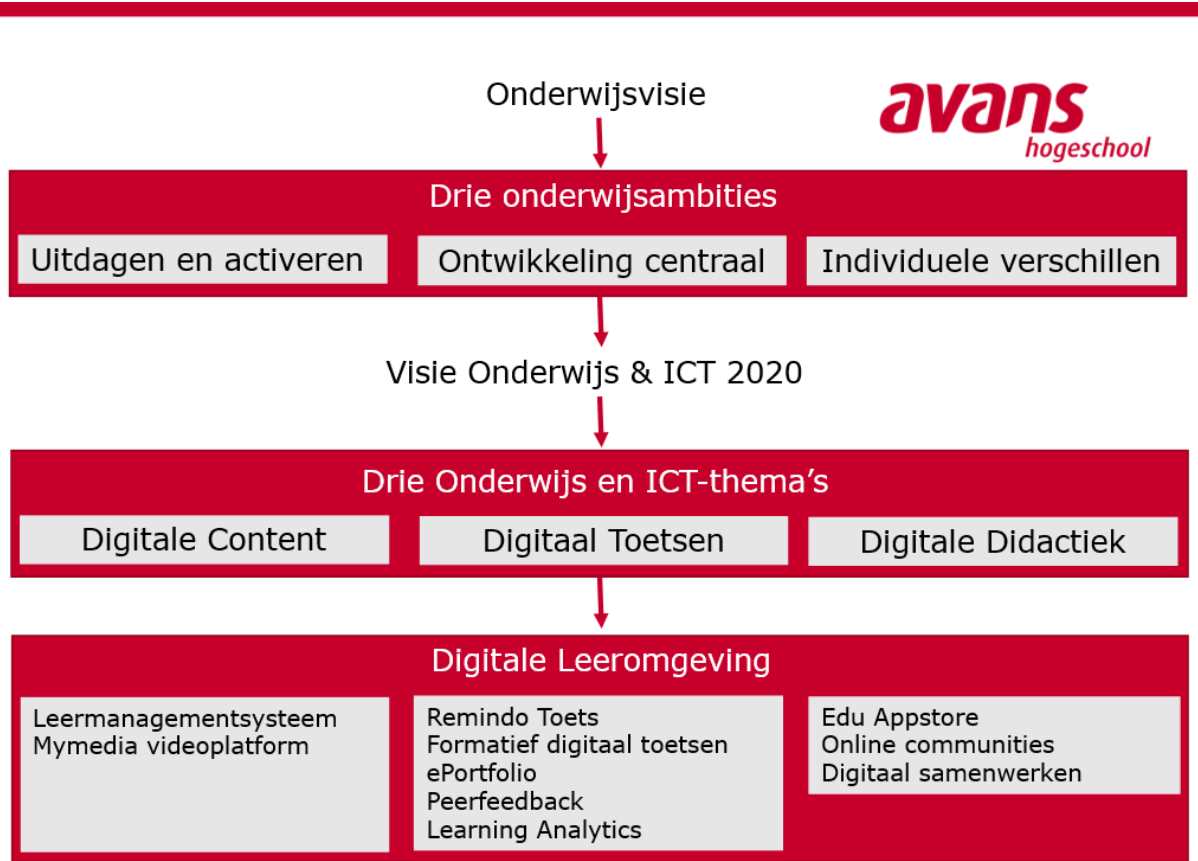
Markoff schetst een situatie waarbij studenten vanuit huis toegang hebben tot alle lessen. Zij kunnen in hun eigen tempo leren en krijgen onmiddellijk feedback wanneer ze een vraag fout beantwoorden. Assessments kunnen zij digitaal afronden. Volgens Markoff helpt blended learning docenten om zich minder te focussen op het afdraaien van de lesinhoud.

Het sluit aan bij onze visie

Het verhaal van Markoff sluit aan bij onze visie op Onderwijs & ICT die is afgeleid van de onderwijsvisie. In die visie staat dat we als moderne onderwijsinstelling de mogelijkheden van technologie beschouwen vanuit een open en kritische houding. In de kern benutten we ICT als een krachtig onderwijs- en leermiddel. Het levert een bijdrage aan drie onderwijsambities:

- Verzorgen van uitdagend en activerend onderwijs;
- Inzichtelijk maken van de ontwikkeling van de student;
- Inspelen op individuele verschillen.

In de visie beschrijven we de drie onderwijsambities, de drie onderwijs en ICT-thema's en hoe ICT een bijdrage levert. De visie in een overzicht:

Onderzoek wijst uit

Naast een bijdrage aan de ambitie en de onderwijsvisie van Avans, is de uitkomst van wetenschappelijk onderzoek een derde reden om te kiezen voor blended learning. Damiette Bakx – van den Brink en Etienne van Nuland, twee onderzoekers van het team Kwaliteit (LIC) hebben een literatuurstudie gedaan naar de effecten van blended learning. Bekijk hier hun videoverslag:

De onderzoekers concluderen dat blended learning geen wondermiddel is, maar dat het zeker mogelijkheden biedt om het onderwijs te verrijken. De meeste onderzoeken tonen aan dat het een positieve bijdrage levert aan de leeropbrengst, bijvoorbeeld door toegang tot meer – en mogelijk beter – instructiemateriaal. Het kan zorgen voor meer flexibiliteit, omdat de student zelf bepaalt waar, hoe en wanneer hij studeert. Bovendien kan je met blended learning beter voldoen aan de individuele leerbehoeftes van studenten.

Ook op internationale congressen worden onderzoeken aangehaald waaruit blijkt dat blended learning zowel de studenttevredenheid als het leerrendement verhoogt. Studenten hebben een voorkeur voor blended learning. Ze kiezen niet voor 100% fysiek, maar ook niet voor 100% online.

Zonder ICT lukt het niet

Drie redenen om te kiezen voor blended learning. Het sluit niet alleen goed aan bij onze ambitie en visie of blijkt uit onderzoek. Het verwezenlijken ervan gaat beter met ICT dan zonder. De vraag dringt zich op: Waarom zou je het eigenlijk niet willen? Of anders geformuleerd: Wat is ervoor nodig? Hoe werk je aan de integratie van ICT in het curriculum om het onderwijs 'blended' te maken.

Student perform better in blended courses!

Success by modality		
Modality	n	Success (X)
Blended	68,436	90.8
Fully online	188,776	88.3
Face-to-face	829,028	87.7
Lecture capture	16,354	83.9
Blended lecture capture	45,213	84.7

Withdrawal by modality		
Modality	n	Withdrawal (X)
Lecture capture	18,037	5.3
Fully online	188,916	4.3
Face-to-face	933,846	3.1
Blended lecture capture	55,665	3.0
Blended	70,045	2.8

#OEB16

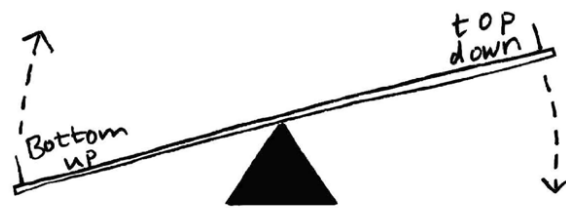
HET HOE

Hoe werk je aan blended learning in je onderwijs?

Sluit aan bij curriculumontwikkeling

De invoering van ICT in het curriculum vraagt om een herontwerp van het onderwijs. Blended learning doe je er niet even bij. Daarbij heeft een bottom-up aanpak, met een belangrijke rol voor de docent als change agent, veel meer kans van slagen dan een top-down initiatief. Verbondenheid en betrokkenheid vanuit het hogere management is echter wel een voorwaarde voor succes.

avans
hogeschool

Directed by the implementers

Not consistent with the workplace

Teacher design teams

Lead to policy and organizational change,
not to educational change.

Innoveer onderwijs gedreven

Maak onderscheid tussen een onderwijs gedreven innovatie en een techniekgedreven innovatie. Avans kiest voor een didactisch doordachte inzet van ICT en daarmee voor een onderwijsgedreven innovatie. Uiteraard heb je een betrouwbare infrastructuur nodig en goede software, maar dan wel vanuit een visie.

En dan nog kun je een prachtige visie hebben en een betrouwbare infrastructuur, maar als de deskundigheid van docenten ontbreekt dan kom je niet veel verder. Daarom is de ondersteuning van de docenten heel belangrijk. Een adviseur die ook als coach kan fungeren 'on the job.'

Ontwikkel al doende een persoonlijke visie

Uit onderzoek blijkt dat de attitude van docenten vaak een belemmering is. De kennis van ICT is vaak basaal. Ontwikkeltijd en affiniteit ontbreken. Het advies van de onderwijsraad om dat te doorbreken is om docenten te laten experimenteren met als implementatievoorwaarde dat het experiment past binnen het kader van de visie. De docent ontwikkelt al doende een persoonlijke visie op onderwijs en ICT, waardoor de attitude zal verbeteren. Experimenteer, reflecteer en maak gebruik van onderzoek.

Ontwikkel samen

Onderwijs ontwikkel je samen in multidisciplinaire onderwijsontwikkelteams, ook wel *teacher design teams* genoemd. Het team bestaat uit collega's met verschillende expertises op het gebied van de vakinhoud, de didactiek en de technologie.

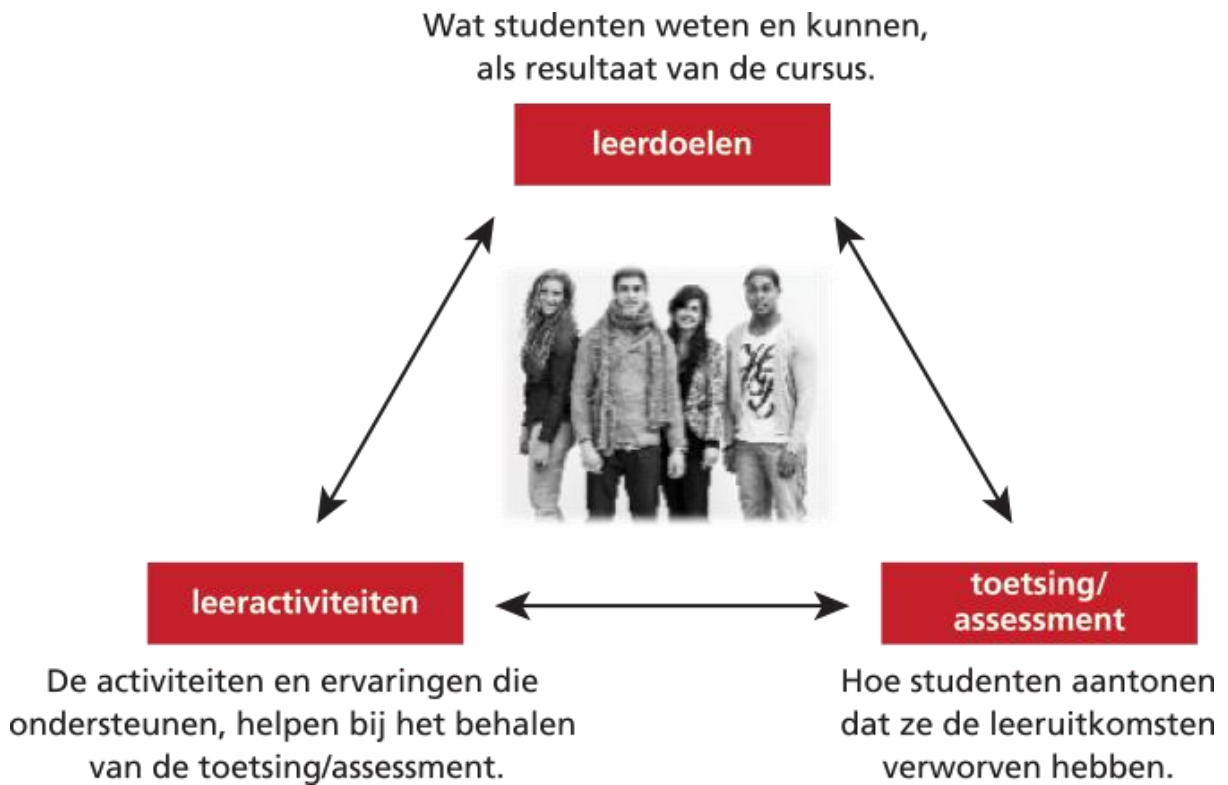
Gebruik een ontwikkelinstrument

De werkgroep Blended Learning heeft een instrument ontwikkeld om docenten te helpen bij het herontwerpen van hun onderwijs met ICT. Hoe ziet de perfect mix van online en fysieke leeractiviteiten eruit? Het instrument bestaat uit 5 stappen:

- STAP 1: Start bij de leerdoelen
- STAP 2: Voeg leeractiviteiten toe
- STAP 3: Kies voor analog of digitaal
- STAP 4: Evalueer het ontwerp
- STAP 5: Kies digitale leermiddelen

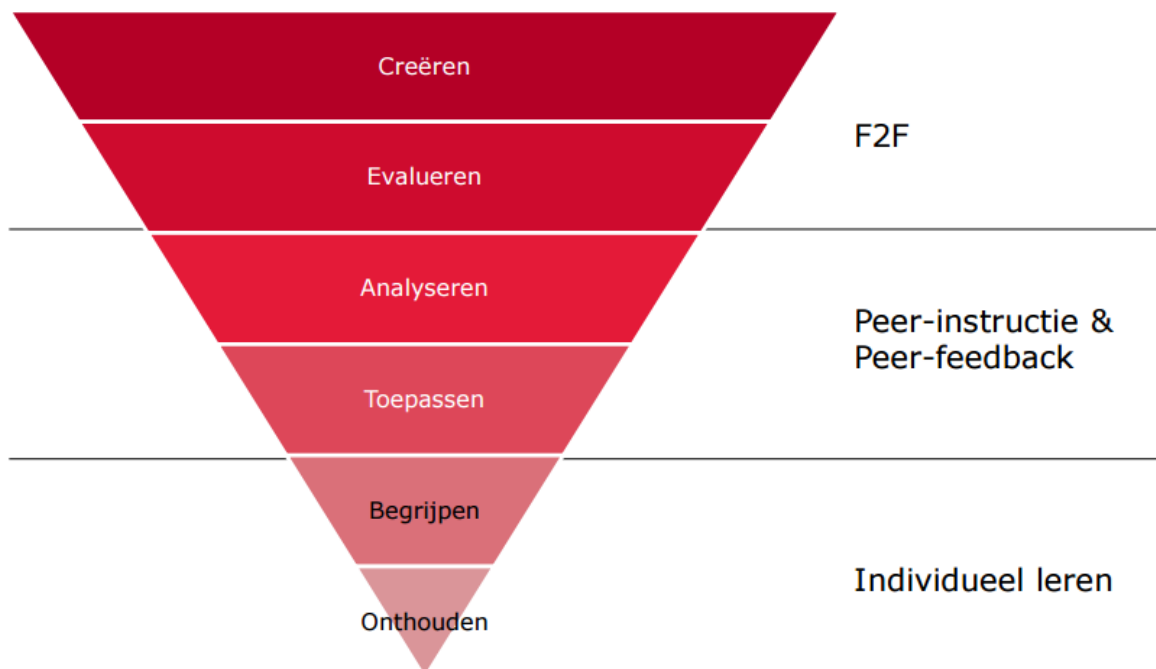
In de BDB+ Module Onderwijs & ICT krijgen de deelnemers aan de training de opdracht om een bestaande onderwijseenheid te herontwerpen volgens het stappenplan.

Stap 4 is een belangrijke. Hier evalueer je het ontwerp. Hulpmiddelen daarbij zijn het model van 'Constructive alignment' en 'Bloom op z'n kop'.

Resultaat

Bloom op z'n kop!

Casus uit de onderwijspraktijk 1:

Vraag:

Hoe ga je om met het feit dat je maar een beperkt aantal lesuren hebt per blok. Heb je dan nog wel tijd voor blended learning?

Antwoord:

Veel docenten zijn van mening dat ze te weinig contacttijd hebben met studenten, waardoor ze naar eigen zeggen gevoelsmatig worden gedwongen om te kiezen voor kennisoverdracht. Studenten krijgen nauwelijks de tijd om het geleerde te integreren, laat staan toe te passen. Activerende werkvormen kosten alleen maar meer tijd. Hoe ga je daarmee om?

Draai het eens om. Kun je met blended learning tijd creëren? Neem het model van 'Bloom op zijn kop'. Het idee is dat studenten de lagere orde leeractiviteiten als onthouden en begrijpen individueel en online kunnen leren. Denk aan het bekijken van kennisclips of weblectures of het lezen van een artikel. De leeractiviteiten op het niveau van toepassing en analyse doen ze vervolgens in groepen. Studenten werken bijvoorbeeld samen aan een groepsproduct. Zij geven elkaar instructie en feedback. Dat kan op de eigen werkplek plaatsvinden. Een digitale samenwerkingsomgeving kan dit groepsproces faciliteren. Met het groepsproduct gaan de studenten naar de fysieke bijeenkomst waar geen kennis meer wordt overgedragen, maar waar wordt geëvalueerd en gecreëerd op de hoogste leerniveaus van Bloom. Denk aan het voeren van een discussie en/of het gezamenlijk oplossen van een maatschappelijk of bedrijfsmatig probleem of

dilemma.

Casus uit de onderwijspraktijk 2

Vraag:

Hoe houd je rekening met de toenemende zelfstandigheid van de studenten en de afnemende begeleiding van docenten? Is blended learning meer geschikt voor het derde en het vierde jaar? Kunnen studenten zoveel zelfstandigheid wel aan? Overschatten of overvragen we ze dan niet?

Antwoord:

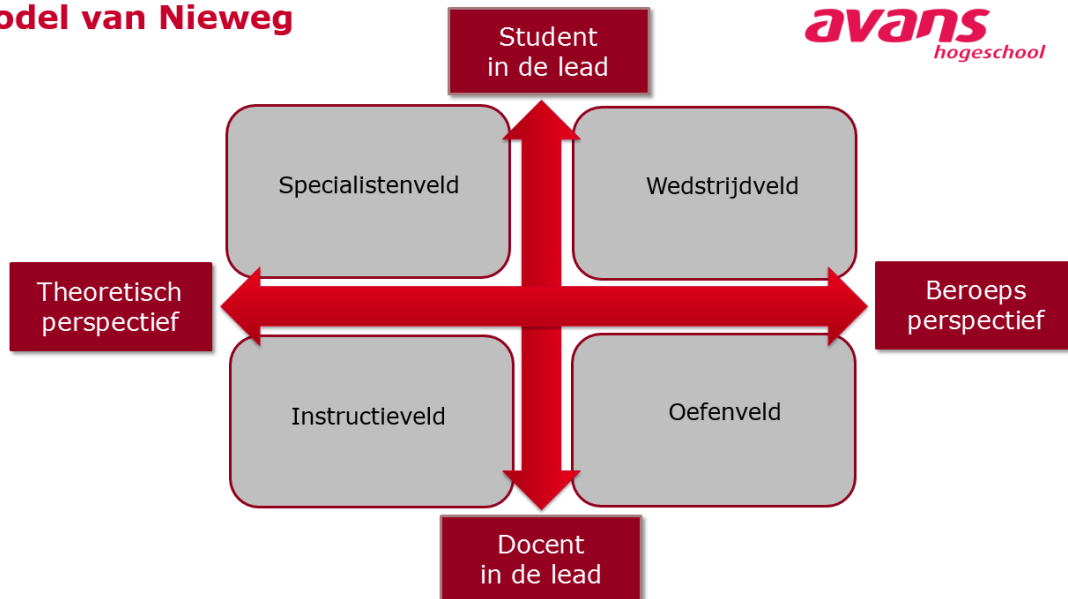
ICT helpt de student onafhankelijk te leren, zei Markoff in haar TedTalk en ook in onze eigen visie Onderwijs & ICT richten ons op het zelfsturend vermogen van de student, maar om echt te weten wat je zelf nodig hebt, vraagt om heel veel inzicht en zelfsturing. Vanuit brein en leren weten we dat het bepalen van een eigen leerroute heel erg moeilijk is voor studenten. Iets wat de meeste hbo-studenten niet leren op het mbo of de havo. Toch vinden we het wel belangrijk om vanaf het begin te stimuleren. "Als je in de eerste twee jaar de studenten te veel pampert kun je niet verwachten dat ze in het derde studiejaar opeens wel zelfstandig zijn," volgens een student van de AMR. Daar hoort een geleidelijk traject van oefenen in minder complexe situaties bij. Die begeleiding bestaat uit steun en sturing.

Het mooie van ICT is dat je het leerproces inzichtelijk kunt maken. Je kunt tastbare producten maken, maar ook samenwerkingsprocessen volgen en voortgang vastleggen. In een portfolio kunnen studenten bewijslast leveren hoe zij zich persoonlijk hebben ontwikkeld. In een online community kun je als docent meekijken hoe het proces verloopt. Met tools voor peerfeedback kunnen studenten elkaar feedback geven. ICT helpt met andere woorden bij de begeleiding van de student naar meer zelfstandigheid.

Een handig model hierbij is het model van Michael Nieweg, adviseur bij de Hogeschool van Amsterdam. Nieweg propageert een didactische 'push'. Volgens hem gaat het bij blended learning vooral over leren en daarna over hoe de techniek kan helpen. Hij kiest dus ook voor de onderwijsgedreven innovatie. Twee vragen stelt hij bij het leerproces centraal: Voert de docent of de student de regie? En gaat de studie over de theorie of over de praktijk? Deze twee dimensies vormen samen een model met vier velden.

Model van Nieweg

avans
hogeschool

Het verhaal van Nieweg is dat je in ieder veld andere ICT-middelen gebruikt.

In het oefenveld zitten tools die te maken hebben met vaardigheidstrainingen: skills trainingsprogramma's, programma's om te leren programmeren, taaltrainingsprogramma's en communicatietrainingsprogramma's.

In het instructieveld zit alles wat met het digitaliseren en toetsen van kennis te maken heeft: instructievideo's, kennisclips, webcolleges, MOOCs, online quizzes, webpolls, digitaal toetsen kennisbasis en adaptieve kennistoetsing.

In het specialistenveld plaatst hij alles wat met het zoeken naar informatie te maken heeft: RSS-readers, repositories en databanken.

In het wedstrijdveld plaatst hij arrangementen van middelen, serious games, 360graden feedbacksystemen en het digitaal portfolio.

Je hebt dus tools om te oefenen, om te instrueren, om op zoek te gaan naar specialistische informatie, om de werkelijkheid na te bootsen en om samen te werken.

De indeling van Nieweg kan helpen bij het maken van een gerichte keuze voor ICT. Als docent kun je je vooraf afvragen wat je in een blok of een les wilt bereiken, wie de regie voert, waar de studie op gericht is (deel of geheel) en welke ICT-tools daar het beste bij passen.

In de ideale leersituatie raak je alle vier de kwadranten, maar in het hoger onderwijs ligt het accent op het spelen van de wedstrijd. Zeker in de hogere leerjaren. We leiden studenten immers op voor de beroepspraktijk. In de eerste leerjaren ligt meer accent op instructie en oefenen. In de latere jaren meer op het ontwikkelen van een specialisme en het werken in de beroepspraktijk. Het gaat om de juiste verdeling en balans. Dan is er sprake van een andere 'blend' dan in eerdere leerjaren.

Als conclusie kunnen we stellen dat je niet kunt zeggen dat blended learning meer geschikt is voor derde- en vierdejaars studenten. Een eerstejaars student kan prima een game of simulatie spelen en een ePortfolio vullen; drie voorbeelden uit het wedstrijdveld, terwijl een vierdejaarsstudent ook prima een weblecture kan volgen of zijn grammaticakennis kan oefenen. Er is alleen sprake van een andere verdeling. Een andere 'blend' dus passend bij de leersituatie en het leerdoel.

HET WAT

Wat heb je nodig om blended learning in de praktijk toe te passen?

De werkgroep Blended Learning van het LIC heeft enkele instrumenten ontwikkeld die kunnen helpen bij het door- en herontwikkelen van curricula, want dat is de plaats waar het thuishoort. In dit document volstaat een overzicht van instrumenten met een korte uitleg

- Toolkit Blended learning
- Training BDB
- Challenges BDB
- Ontwerpcanvas Blended Learning
- TPack Triplets
- Verzameling Inspirerende Creatieve Toepassingen (ICT)
- Overzicht onderwijsapplicaties